

Daniel BAKOTA

[rec.] Renata Urban, *Sport jeździecki w Polsce w latach 1945–1989*, Gorzów Wielkopolski 2013, ss. 440

W zakresie historiografii kultury fizycznej niewiele jest prac, które odnosiłyby się do sportu jeździeckiego w Polsce (po 1945 r.). Tym samym opracowanie monograficzne Renaty Urban pt. *Sport jeździecki w Polsce w latach 1945–1989* uzupełnia istniejącą w tym zakresie lukę.

Praca składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów zasadniczych, zakończenia, aneksów, bibliografii, indeksu nazwisk, streszczenia przetłumaczonego na cztery języki obce (angielski, francuski, niemiecki i rosyjski), wykazu skrótów, wykazu tabel, wykazu fotografii i wykazu załączników.

Rozdział I zatytułowany: *Jeździectwo w Polsce do 1945 r.* ukazuje tradycje sportu konnego na ziemiach polskich do 1918 r. W dalszej części rozdziału Autorka omówiła działalność Polskiego Związku Jeździeckiego (1928–1939); współzawodnictwo polskich jeźdźców na arenie krajowej i międzynarodowej (w tym udział w konkursach o Puchar Narodów i w igrzyskach olimpijskich) oraz losy polskich jeźdźców – olimpijczyków i koni sportowych w okresie II wojny światowej (przybliżono m.in. los takich osób, jak: mjr Henryk Dobrzański, ppłk Zdzisław Dziadulski, rtm. Michał Gutowski, rtm. Zdzisław Kawecki, płk Tadeusz Komorowski, mjr Adam Królikiewicz, rtm. Tadeusz Sokółowski, mjr Kazimierz Szosland, mjr Michał Woysym-Antoniewicz i in.).

Przedmiotem rozważań rozdziału II pt. *Pionierskie lata rozwoju sportu jeździeckiego w Polsce w okresie powojennym (1945–1957)* była odbudowa polskiej hodowli koni po II wojnie światowej, sport jeździecki w Ludowym Wojsku Polskim (1945–1948), działalność sekcji jeździeckich przy stadninach i stadach, struktury organizacyjne jeździectwa w Polsce (Polski Związek Jeździecki i Sekcja Jeździectwa przy Głównym Komitecie Kultury Fizycznej), jak również stan bazy materialnej i kadry trenersko-instruktorskiej dla sportu jeździeckiego w Polsce.

W rozdziale III (*Struktura organizacyjna jeździectwa w Polsce w latach 1957–1989*) – pod względem objętościowym najobszerniejszym, bo liczącym 106 stron – Autorka omówiła strukturę organizacyjną jeździectwa w Polsce, uwzględniając trzy środowiska: wiejskie – Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, wojskowe i akademickie. Programowo i organizacyjnie podlegały one Polskiemu Związkowi Jeździeckiemu (reaktywowany w 1957 r.), którego działalność przybliżono w podrozdziale I. W tej części omówiono działalność okręgowych związków, klubów i sekcji jeździeckich oraz problematykę dotyczącą szkolenia kadr na potrzeby jeździectwa, jak również rozwój obiektów sportowych.

W następnym rozdziale (IV) zatytułowanym: *Ewolucja konkurencji jeździeckich* scharakteryzowano takie konkurencje sportu jeździeckiego, jak: ujeżdżenie, skoki przez przeszkody i Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego (wszystkie trzy są konkurencjami olimpijskimi). Ponadto dokonano charakterystyki konkurencji, które nie wchodzą do programu olimpijskiego: powożenie zaprzęgami, wołyżerka i długodystansowe rajdy konne.

Przedostatni rozdział (V) pt. *Współzawodnictwo w sporcie jeździeckim* przedstawia rywalizację polskich jeźdźców w zawodach krajowych (przede wszystkim w mistrzostwach Polski) oraz udział i osiągnięcia we współzawodnictwie międzynarodowym (mistrzostwa Europy, świata i igrzyska olimpijskie).

W rozdziale VI (*Jazda konna w rehabilitacji i sporcie osób niepełnosprawnych*) przybliżono treści dotyczące wykorzystania jazdy konnej w rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Przedstawiono też genezę i rozwój sportu jeździeckiego w tym środowisku.

Praca autorstwa Renaty Urban w sposób niezwykle rzetelny ukazuje historię sportu jeździeckiego w Polsce w latach 1945–1989. Zanim pracę opublikowano, to jedyną pozycją przedstawiającą historię sportu jeździeckiego, i to o zasięgu regionalnym, było opracowanie Zbigniewa Wójcika pt. *Sport jeździecki na Warmii i Mazurach w latach 1945–1975*. Warto nadmienić, że dzięki Renacie Urban do rąk Czytelników trafiła pozycja w pełni naukowa, ukazująca ciekawe karty z historii sportu jeździeckiego na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.